

Thực trạng tổ chức, chỉ đạo hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho học sinh lớp 6 tại Trường Trung học cơ sở Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau

Dương Minh Sự*

*Học viên cao học – Trường Đại học Trà Vinh

Received: 12/8/2024; Accepted: 22/8/2024; Published: 6/9/2024

Abstract: Stemming from the urgency in terms of managing experiential and career guidance activities for students in middle school mentioned above, especially for grade 6 which is the first grade of middle school, it is even more important and must be. The author is interested in educating this activity with the responsibility and enthusiasm of educators in the area. From the research results, the author would like to introduce the article Organizing and directing class experience and career guidance activities. 6 at Nguyen Thai Binh Secondary School, U Minh district, Ca Mau province.

Keywords: Organizing, directing, experiential activities, career guidance, Nguyen Thai Binh Secondary School, U Minh district

1. Đặt Vấn đề

Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 thì hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho học sinh đã góp phần thúc đẩy hệ thống ngành giáo dục đổi mới toàn diện cả về mục tiêu, nội dung, phương pháp, phương tiện và hình thức tổ chức giáo dục.

Thời gian gần đây Trường THCS Nguyễn Thái Bình huyện U Minh, tỉnh Cà Mau đã kịp thời chỉ đạo quản lý hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho học sinh lớp 6, tại đơn vị; đồng thời có báo cáo phân hồi những khó khăn vướng mắc trong quá trình thực hiện. Từ đó, đề xuất các giải pháp khắc phục, hỗ trợ để các trường thực hiện tốt quản lý hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho học sinh lớp 6, tại đơn vị nhằm khắc phục tình trạng mất cân đối giữa lý thuyết và thực hành, giữa kiến thức sách vở và thực tiễn, giữa dạy chữ với dạy nghề và dạy người. Vì vậy nghiên cứu về Tổ chức, chỉ đạo hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp lớp 6 tại Trường THCS Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau là vấn đề cần thiết hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vài nét về Trường THCS Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau

Trường được thành lập 2003 theo quyết định 501/QĐ-UBND ngày 18 tháng 08 năm 2003 của UBND huyện U Minh về việc tách khối 6,7 ra khỏi trường THPT U Minh thành lập mới trường THCS Nguyễn Thái Bình thị trấn U Minh:

Trải qua 20 năm xây dựng và phát triển, với mục

tiêu luôn duy trì trường đạt tiêu chuẩn quốc gia, xuyên suốt quá trình đạt được tiêu chuẩn cho đến nay, chất lượng then chốt, chất lượng bồi dưỡng sinh giỏi, kết quả thi giáo viên giỏi và các phong trào văn hóa, văn nghệ TDTT luôn được duy trì và đạt được nhiều thành tựu nổi bật.

Để tìm hiểu ý kiến của CBQL, GV và CMHS ở trường THCS Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau theo 4 mức độ về tầm quan trọng trong chỉ đạo hoạt động trải nghiệm hướng nghiệp lớp 6, tác giả đã tiến hành một khảo sát bằng cách sử dụng bảng câu hỏi. Kết quả khảo sát về của CBQL, GV và CMHS (N= 40 CBQL & GV, 30 CMHS) về công tác tổ chức, chỉ đạo hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp lớp 6, được tổng hợp như sau:

2.2. Thực trạng tổ chức HĐTN, HN lớp 6, tại Trường THCS Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau

Để tìm hiểu ý kiến của cán bộ quản lý, tổ trưởng, tổ phó và giáo viên ở trường THCS Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau theo 4 mức độ về tầm quan trọng trong việc tổ chức hoạt động trải nghiệm hướng nghiệp lớp 6, tác giả đã khảo sát bằng cách sử dụng bảng câu hỏi. Kết quả khảo sát về của cán bộ quản lý và giáo viên về tầm quan trọng công tác tổ chức hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp lớp 6, được tổng hợp như sau:

Đối tượng khảo sát: (N= 40; Trong đó: 10 CBQL, tổ trưởng (TT), tổ phó (TP), 30 GV)

- Kết quả khảo sát CBQL, TT, TP cho thấy: Nội

dung Hiệu trưởng phân cấp QL và làm rõ trách nhiệm, cơ chế hoạt động của lãnh đạo nhà trường và các bộ phận, cá nhân trong HĐTN, HN lớp 6 và nội dung triển khai KH HĐTN, HN lớp 6 cho các lực lượng giáo dục trong nhà trường khảo sát trên CBQL, tổ trưởng, tổ phó đạt ĐTB 3,6 xếp bậc 1; tiếp đến là nội dung rà soát CSVC, thiết bị đồ bổ sung, chuẩn bị các điều kiện cho GV và HS tham gia HĐTN, HN với ĐTB 3,2 xếp bậc 2, các nội dung còn lại được đánh giá ở mức độ khá ĐTB từ 2,67 đến 3,11

- Kết quả khảo sát đối với giáo viên: Nội dung triển khai KH HĐTN, HN lớp 6 cho các lực lượng GD trong nhà trường được đánh giá ở mức cao nhất ĐTB là 3,47 xếp bậc 1; nội dung xây dựng các điều kiện đảm bảo an toàn trong triển khai KH HĐTN, HN lớp 6 có ĐTB 3,37, xếp bậc 2. Các nội dung còn lại được đánh giá ở mức độ khá với ĐTB từ 2,7 đến 3. Riêng nội dung tổ chức hệ thống thông tin thông suốt, kịp thời trong tổ chức HĐTN, HN được khảo sát ở mức đạt với ĐTB 2,33 xếp bậc 8.

Từ kết quả khảo sát cho thấy nhà trường có tổ chức HĐTN, HN cho HS lớp 6 nhưng tính hiệu quả chưa cao, còn nhiều hạn chế từ việc phân cấp QL đến việc triển khai, sắp xếp, bố trí nhân sự, CSVC và các nội dung khác trong bảng chưa mang tính cụ thể, tính đồng thuận chưa cao nên việc triển khai tổ chức cho HĐTN, HN chưa đạt hiệu quả nhất định.

2.3. Thực trạng chỉ đạo HĐTN, HN lớp 6 tại Trường THCS Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau

Để tìm hiểu ý kiến của CBQL, tổ trưởng, tổ phó và GV ở trường THCS Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau theo 4 mức độ về tầm quan trọng trong công tác chỉ đạo HĐTN, HN lớp 6, tác giả đã tiến hành một khảo sát bằng cách sử dụng bảng câu hỏi. Kết quả khảo sát về của CBQL, tổ trưởng, tổ phó và GV về tầm quan trọng công tác chỉ đạo HĐTN, HN lớp 6, được tổng hợp như sau:

(Nguồn: Tổng hợp kết quả khảo sát của đề tài, 2024)

- Qua bảng khảo sát 2.1 đối với CBQL, TT, TP cho thấy: Nội dung Chỉ đạo các tổ chuyên môn tham gia tổ chức HĐTN, HN lớp 6 đạt ĐTB 3,70, xếp bậc 1; tiếp đến là nội dung Hướng dẫn, động viên GV thực hiện đa dạng các phương thức và loại hình HĐTN, HN lớp 6 với ĐTB 3,2 xếp bậc 2, các nội dung còn lại được đánh giá ở mức độ khá ĐTB từ 2,70 đến 3,10. Riêng nội dung chỉ đạo GV xây dựng chương trình, kế hoạch HĐTN, HN lớp 6 khảo sát ở

mức độ đạt với ĐTB 2,40 xếp bậc 8, tiếp đến là nội dung Chỉ đạo GV phối hợp các lực lượng GD thực hiện chương trình, KH HĐTN, HN lớp 6 với mức đạt ĐTB 2,42, xếp bậc 7.

- Còn kết quả khảo sát đối với giáo viên: Nội dung chỉ đạo các TCM tham gia tổ chức HĐTN, HN lớp 6 được đánh giá ở mức cao nhất ĐTB là 3,73 xếp bậc 1; nội dung Chỉ đạo GV thực hiện đa dạng các hình thức nhận xét đánh giá kết quả HĐTN, HN lớp 6 có ĐTB 3,47, xếp bậc 2. Tiếp đến là nội dung chỉ đạo thực hiện có hiệu quả nội dung, chương trình HĐTN lớp 6 với ĐTB 3,33 xếp bậc 3. Các nội dung còn lại được đánh giá ở mức độ khá với ĐTB từ 2,60 đến 3,07. Riêng nội dung Chỉ đạo tăng cường CSVC, tài chính phục vụ cho HĐTN, HN lớp 6 được khảo sát ở mức đạt với ĐTB 2,60 xếp bậc 7, cuối cùng là nội dung chỉ đạo GV xây dựng chương trình, kế hoạch HĐTN, HN với ĐTB 2,43 xếp bậc 8.

Từ kết quả khảo sát trên cho thấy việc chỉ đạo tổ chức HĐTN, HN cho HS lớp 6 tại trường còn nhiều hạn chế nhất định. Đặc biệt là việc chỉ đạo GV xây dựng chương trình, kế hoạch HĐTN, HN lớp 6 còn chưa mang tính hiệu quả, việc phối hợp với các lực lượng thực hiện chương trình HĐTN, HN còn chưa khả thi, CSVC còn hạn chế, tài chính phục vụ cho HĐTN, HN lớp 6 chưa đảm bảo nên chất lượng HĐTN, HN chưa cao.

2.4. Đánh giá chung về thực trạng quản lý HĐTN, HN lớp 6 tại Trường THCS Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau

Năm học 2021 - 2022 là năm học đầu tiên áp dụng CTGDPT 2018 đối với cấp THCS, HĐTN, HN được đưa vào giảng dạy bắt buộc ở lớp 6. Trên cơ sở khảo sát, phân tích thực trạng quản lý HĐTN, HN lớp 6 tại Trường THCS Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau. Tác giả đánh giá với những ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân hạn chế như sau:

2.4.1. Ưu điểm

- Về quản lý HĐTN, HN lớp 6 tại Trường THCS Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau

+ Đa số CBQL, GV và HS đã nhận thức được vị trí, vai trò của HĐTN, HN đối với quá trình hình thành phẩm chất và năng lực thực tiễn của HS.

+ Các trường THCS đã triển khai tổ chức HĐTN, TN cho HS lớp 6 theo đúng chương trình của Bộ GDĐT và đạt kết quả nhất định trong hình thành phẩm chất, năng lực của HS;

+ Trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của đội ngũ GV cơ bản đáp ứng yêu cầu thực hiện nhiệm vụ chuyên môn, trong đó có HĐTN, HN giúp nhà trường tổ chức các HĐTN, HN lớp 6.

- Về quản lý HĐTN, HN lớp 6 tại Trường THCS Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau

+ Đa số CBQL, GV đã nhận thức đúng tầm quan trọng của QL HĐTN, HN;

+ Các trường THCS đã tranh thủ được sự quan tâm, tạo điều kiện, chỉ đạo sát sao của chính quyền địa phương, Phòng GDĐT, Sở GDĐT, Ủy ban nhân dân các cấp đến hoạt động GD nói chung và HĐTN, HN nói riêng.

+ CBQL triển khai và thực hiện đầy đủ theo tinh thần chỉ đạo của Phòng GDĐT, Sở GDĐT về HĐTN, HN. Nhà trường đã xây dựng KH với nội dung, phương pháp và hình thức tổ chức khá phù hợp với tình hình thực tế của đơn vị, địa phương. Công tác tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra đánh giá thực hiện HĐTN, HN đạt mục tiêu đề ra.

2.4.2. Hạn chế

- Về HĐTN, HN:

+ Một bộ phận CBQL, GV và HS chưa nhận thức đầy đủ về vị trí, vai trò của HĐTN, HN.

+ Năng lực tổ chức hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho HS lớp 6 của GV còn những hạn chế nhất định. Một số GV chỉ chú tâm vào việc truyền thụ các tri thức khoa học mà coi nhẹ hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho HS. Một số khác ngại khó nên không đầu tư tổ chức hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp theo đúng KH mà chỉ thực hiện đối phó khi lãnh đạo trường kiểm tra.

+ Phương thức và loại hình tổ chức hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp chưa thực sự phong phú, hấp dẫn, còn đơn điệu, nghèo nàn, cơ sở vật chất, kinh phí hoạt động thiếu thốn, nên hiệu quả chưa cao và chưa thu hút được sự tham gia của HS. Các báo cáo thu hoạch của cả GV lẫn HS chỉ mang tính hình thức. Công tác đánh giá HS rất khó khăn, dễ dẫn đến đánh giá cảm tính hoặc đánh giá thông qua báo cáo thu hoạch...

3. Kết luận

Kết hợp các phương pháp nghiên cứu thực tiễn (khảo sát bằng bảng hỏi, phỏng vấn, nghiên cứu hồ sơ) và xử lý dữ liệu, người nghiên cứu đã phân tích, đánh giá thực trạng hoạt động trải nghiệm lớp 6 tại Trường THCS Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau. Kết quả khảo sát cho thấy, đa số cán

bộ quản lý và giáo viên đã nhận thức được tầm quan trọng của hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp và quản lý hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp. Tuy nhiên, vẫn còn một bộ phận nhỏ Cán bộ, giáo viên và cha mẹ học sinh chưa nhận thức đầy đủ về hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp lớp 6. Quản lý hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp lớp 6 tại Trường THCS Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau là quá trình tác động có định hướng của chủ thể quản lý đến hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho học sinh lớp 6 thông qua việc thực hiện các chức năng quản lý: Lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra để hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp đạt được mục tiêu đề ra. Đề tài đã phân tích thực trạng thực hiện các chức năng quản lý của hiệu trưởng Quản lý hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp lớp 6 tại Trường THCS Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau. Kết quả nghiên cứu thực trạng hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp và quản lý hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp lớp 6 ở Trường THCS Nguyễn Thái Bình, huyện U Minh, tỉnh Cà Mau là cơ sở thực tiễn để người nghiên cứu đề xuất các biện pháp quản lý hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp được trình bày ở bài viết tiếp theo.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành TƯ Đảng (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TU về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*. Hà Nội.

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 ban hành Chương trình giáo dục phổ thông*. Hà Nội

3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư Số 32/2020/TT-BGDĐT ngày 15/9/2020 Ban hành Điều lệ trường THCS, trường THPT và trường phổ thông có nhiều cấp học*. Hà Nội

4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2023), *Công văn số 5636/BGDĐT-GDTrH ngày 10/10/2023 của xây dựng kế hoạch dạy học các môn học Khoa học tự nhiên, Lịch sử và Địa lí, HĐTN, HN cho HS lớp 6, hướng nghiệp*. Hà Nội.

5. Phạm Văn Sơn (2014), *Tổ chức hướng nghiệp cho học sinh trung học theo Quy hoạch phát triển nhân lực Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và định hướng đến năm 2025. Tài liệu bồi dưỡng giáo viên của Bộ Giáo dục và Đào tạo*. Hà Nội